

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครู อำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

สุภารัตน์ นาคแท้¹

วันที่รับบทความ: 23 พฤศจิกายน 2566

วันแก้ไขบทความ: 28 กรกฎาคม 2567

วันที่ตอบรับบทความ: 31 กรกฎาคม 2567

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครู อำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 และเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครู อำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 267 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ ผลการวิจัย พบว่า (1) ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครู อำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ (2) ครูที่มีวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ทักษะการบริหาร; ผู้บริหารสถานศึกษา; ศตวรรษที่ 21

ประเภทบทความ: บทความวิจัย

¹โรงเรียนวัดใหญ่

ถนนสุขสวัสดิ์ ตำบลในคลองบางปลากด อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ 10290, ประเทศไทย

ผู้รับผิดชอบบทความ อีเมล: misssudaratt2536@gmail.com

The Skills of School Administrators in the 21st Century by the Opinions of Teacher of the Mueang Samut Prakan District Under the Samut Prakan Primary Education Service Area Office 1

Sudarat Naktae¹

Received: November 23, 2023

Revised: July 28, 2024

Accepted: July 31, 2024

Abstract

This research article aims to study the skills of school administrators in the 21st century of the Mueang Samut Prakan district under the Samut Prakan Primary Education Service Area Office 1; and compares the opinions of these teachers as classified by the demographical characteristics of educational qualification, work experience, and school size. The samples used in the research were 267 teachers in the Mueang Samut Prakan District Under the Samut Prakan Primary Education Service Area Office 1 in the academic year 2021. The instrument used to collect the data was a 5-point rating scale questionnaire with the discrimination values between 0.60-1.00, and the reliability value of 0.94. The statistics used in the data analysis were frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, *t*-test, One-Way ANOVA and Scheffe's comparison test. Findings are as follows: (1) The Skills of school administrators in the 21st Century by the opinion of the teacher of the Mueang Samut Prakan district under the Samut Prakan Primary Education Service Area Office1 both overall and each aspect were high. (2) The teachers who differed in the demographical characteristics of educational qualification, work experience, and school size exhibited concomitant differences in their opinions concerning the skills of school administrator in the 21st century of the Mueang Samut Prakan district the under the Samut Prakan Primary Education Service Area Office 1 overall at the statistically significant level of .05.

Keywords: Administrative Skills; School Administrator; The 21st Century

Type of Article: Research Article

¹Watyai School

Suksawat Road, Nai Khlong Bang Pla Kot, Phra Samut Chedi, Samut Prakan 10290, Thailand

Corresponding Author Email: misssudarat2536@gmail.com

บทนำ

ในยุคสังคมโลกที่ก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นยุคที่มีทั้งการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคม มีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีและดิจิทัล อีกทั้งการสร้างนวัตกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งการเปลี่ยนแปลงส่งผลกระทบต่อในหลายภาคส่วน รวมทั้งสถานศึกษาที่เป็นองค์กรในการจัดการศึกษา ทำให้สถานศึกษาต้องมีการปรับเปลี่ยนให้ทันและเหมาะสมกับสถานการณ์โลกปัจจุบัน กลายเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้นำขององค์กรต้องมีการวางแผนการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการก้าวทันโลกปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงเป็นกลไกสำคัญ เพื่อขับเคลื่อนองค์กรให้มีความพร้อมและจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ (มณฑาทิพย์ นามนุ, 2561)

การจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งต้องมีวิสัยทัศน์ที่ตรงกับกรอบของยุทธศาสตร์ 20 ปี คือ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” และการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติของยุทธศาสตร์ที่ 3 คือ ต้องมีการพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ได้กำหนดเป้าหมายและความต้องการให้ผู้เรียนมีทักษะคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทย และมีคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีตัวชี้วัดที่สำคัญ อันได้แก่ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพิ่มขึ้น และคนทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ ความสามารถ สมรรถนะตามมาตรฐาน การศึกษาและมาตรฐานวิชาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตามศักยภาพ มีการผลิตครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นระบบ ได้มาตรฐานระดับสากลและมีการผลักดันพัฒนาสมรรถนะของครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้ได้ตามมาตรฐาน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ดังนั้น การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในศตวรรษที่ 21 นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีคุณลักษณะโดดเด่น นำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ มีทักษะทางสติปัญญา (อมรรตน์ เตชะนอก, 2563) มีความรู้ ความสามารถ รวมทั้งบทบาทหน้าที่ คุณธรรม และประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษายุคใหม่ เพื่อนำพาสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ สามารถตอบสนองต่อการแข่งขัน เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก (ชัยยนต์ เพาพาน, 2559) การศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ต้องอาศัยทักษะหลากหลายด้านในการบริหารจัดการสถานศึกษา จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารการศึกษาในยุคของ “การศึกษาในศตวรรษที่ 21” ที่ต้องอาศัย “ทักษะ” หลากหลายด้านในการบริหารจัดการ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในวงการศึกษานั้น ภารกิจใหม่ของผู้บริหารการศึกษา ด้านนวัตกรรมการศึกษาในศตวรรษที่ 21 จึงต้องเพิ่มภารกิจทางด้านการจัดการนวัตกรรม หรือการบริหารนวัตกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับความก้าวหน้าของแวดวงการศึกษา (จักรกฤษณ์ สิริริน, 2562) ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบันจะต้องสร้างภาพพจน์ใหม่ให้เป็นผู้นำทางวิชาการ และสรรหานำแนวคิดใหม่ ๆ ไปสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาสถานศึกษาในทุกด้าน ต้องเป็นผู้จุดประกายความคิดในการพัฒนาคุณภาพงานในสถานศึกษา ดังนั้น การที่ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพัฒนาสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จได้ จำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์เป็นผู้นำและกล้าที่จะเปลี่ยนแปลง มีทักษะการตัดสินใจ มีคุณธรรมจริยธรรม และมีจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ อีกทั้งต้องส่งเสริมความสามารถในการติดต่อสื่อสารและมีความรู้ทางวิชาชีพ โดยเฉพาะการเป็นผู้นำทางวิชาการ ผู้บริหารต้องเป็นทั้งนักบริหาร นักวิชาการ นักจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาได้ผลิตผลที่มีประสิทธิผลและมีคุณภาพ เพื่อเป็นแนวทางการปฏิรูปนำไปสู่ผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 (ศศิตา เพลินจิต, 2558)

ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญในฐานะผู้นำสถานศึกษา ซึ่งต้องใช้ทักษะการบริหารที่เหมาะสม เพื่อให้สถานศึกษาพัฒนาไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ โดยทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 นั้น มีนักวิชาการได้กล่าวถึงตัวแปรของทักษะการบริหารไว้มากมาย ล้วนเป็นทักษะที่จำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะนำไปปรับใช้ให้เข้ากับบริบทของสถานศึกษา (วราพร บุญมี, 2563)

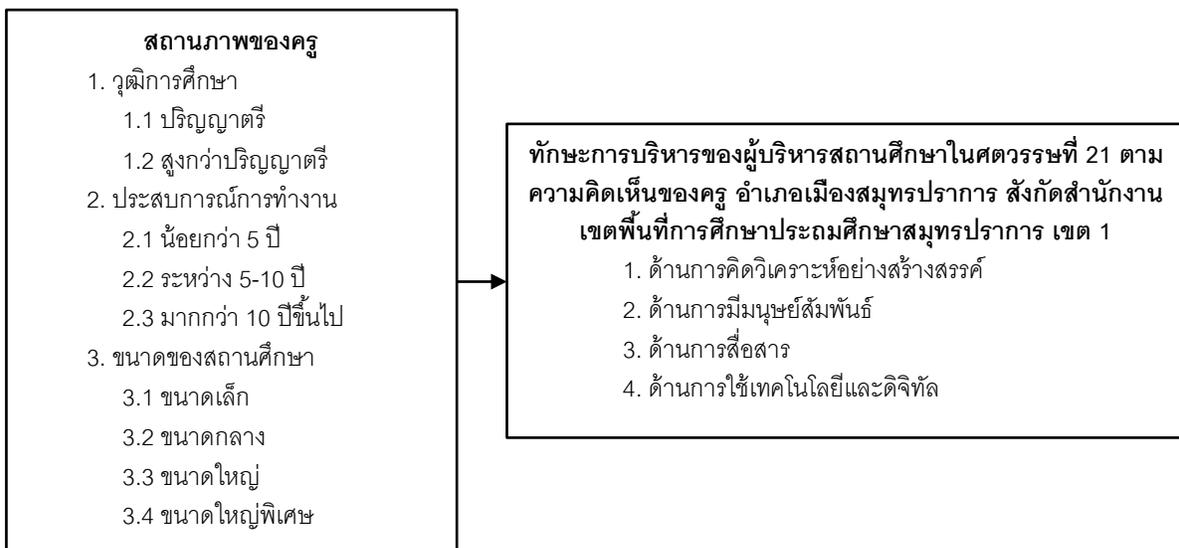
จากความสำคัญดังที่กล่าวมาแล้วนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครู อำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครู อำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครู อำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครู อำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ได้อาศัยแนวคิดทักษะผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 จากการสังเคราะห์งานวิจัยของ สิริวิญญู ประสุนิงค์ (2559), กณิษฐา ทองสมุทร (2561), ไกรสร เจียมทอง (2561), บุญส่ง กรุงชาติ (2561), มณฑาทิพย์ นามนุ (2561), วรารัตน์ สิทธิการ (2561), อุดุลย์พร ชุ่มชวย และธีระพงศ์ บุศรากุล (2562), พรพิมล แก้วอุทศน์ (2563), วราพร บุญมี (2563), ณัฐกร วรณวัฒน์ และภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2564) สรุปได้ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครู อำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย (1) ด้านการคิดวิเคราะห์อย่างสร้างสรรค์ (2) ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ (3) ด้านการสื่อสาร และ (4) ด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล ทั้งนี้ จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสามารถตั้งสมมุติฐานได้ว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 อยู่ในระดับมาก และครูที่มีวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงานและขนาดของสถานศึกษาต่างกัน ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 แตกต่างกัน และผู้วิจัยกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังแสดงในภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครู อำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ได้ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครู อำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

2. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และตรวจสอบความสอดคล้องเชิงเนื้อหา (Index of Item-Objective Congruence--IOC) ได้ค่าความสอดคล้อง 0.60-1.00 และได้นำไปทดลองใช้ พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94

3. เก็บรวบรวมข้อมูลจากครูในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ปีการศึกษา 2564 มีจำนวน 28 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 1,284 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการเปิดตารางของ Cohen, Manion, and Morrison (2018) ได้จำนวน 267 คน เมื่อได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างแล้วนำมาหาตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบการสุ่มแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นชั้นภูมิ (อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล, 2561)

4. วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปตามลักษณะของข้อมูล ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของครูผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษาที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) โดยการหาค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation--SD) เป็นแบบจำแนกความหมาย 5 ระดับ (semantic differential) เป็นรายข้อและรายด้าน โดยยึดเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2560) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการบริหารอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการบริหารอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการบริหารอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครู อำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้วยการทดสอบ t -test แบบ Independent

4.4 วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครู อำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานและขนาดของสถานศึกษา ด้วยการทดสอบ F -test โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเซฟเฟ

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean-- \bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation--SD) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐานเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างด้วยการทดสอบค่าที (t -test) แบบ Independent การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) และถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยทางสถิติที่ .05 จะทำการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ (Scheffé)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครู อำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ได้ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของครูผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ (ดูตาราง 1)

ตาราง 1

ค่าความถี่และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

(n = 267)

สถานภาพของครู	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	207	77.50
สูงกว่าปริญญาตรี	60	22.50
รวม	267	100.00
2. ประสบการณ์การทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	84	31.50
ระหว่าง 5-10 ปี	95	35.60
มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป	88	33.00
รวม	267	100.00
3. ขนาดสถานศึกษา		
ขนาดเล็ก	10	3.70
ขนาดกลาง	44	16.50
ขนาดใหญ่	127	47.60
ขนาดใหญ่พิเศษ	86	32.20
รวม	267	100.00

จากตาราง 1 พบว่า ครูผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 77.50 และระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 22.50 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานระหว่าง 5-10 ปี จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 35.60 มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 33.00 และมีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 31.50 ส่วนใหญ่เป็นครูในสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 47.60 สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 32.20 สถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 16.50 และสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 3.7

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 (ดูตาราง 2)

ตาราง 2

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครู อำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน (n = 267)

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	ระดับความคิดเห็นของครู		
	\bar{X}	SD	ระดับ
1. ด้านการคิดวิเคราะห์อย่างสร้างสรรค์	4.24	0.48	มาก
2. ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์	4.22	0.50	มาก
3. ด้านการสื่อสาร	4.18	0.47	มาก
4. ด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล	4.23	0.52	มาก
รวม	4.22	0.43	มาก

จากตาราง 2 พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครู อำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$, $SD = 0.43$) โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการคิดวิเคราะห์อย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.24$, $SD = 0.48$) ด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล ($\bar{X} = 4.23$, $SD = 0.52$) ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.22$, $SD = 0.50$) และด้านการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.18$, $SD = 0.47$)

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

3.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t-test) (ดูตาราง 3)

ตาราง 3

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	วุฒิการศึกษา				t	Sig.
	ปริญญาตรี (n = 207)		สูงกว่าปริญญาตรี (n = 60)			
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
1. ด้านการคิดวิเคราะห์อย่างสร้างสรรค์	4.29	0.50	4.07	0.34	3.845*	0.000
2. ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์	4.27	0.52	4.05	0.41	3.401*	0.001
3. ด้านการสื่อสาร	4.26	0.55	4.14	0.40	1.847	0.067
4. ด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล	4.26	0.55	4.14	0.40	1.847	0.067
รวม	4.26	0.45	4.10	0.34	2.452*	0.015

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 อำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการคิดวิเคราะห์อย่างสร้างสรรค์ ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการสื่อสาร ด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล ไม่แตกต่างกัน

3.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานและขนาดของสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการเปรียบเทียบรายคู่ตามวิธีของเซฟเฟ่ (ดูตาราง 4 และตาราง 5)

ตาราง 4

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	ประสบการณ์การทำงาน						F	Sig.
	น้อยกว่า 5 ปี (n = 84)		ระหว่าง 5-10 ปี (n = 95)		มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป (n = 88)			
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
1. ด้านการคิดวิเคราะห์อย่างสร้างสรรค์	4.24	0.42	4.36	0.47	4.11	0.51	6.418*	0.002
2. ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์	4.22	0.44	4.34	0.52	4.10	0.52	4.840*	0.009
3. ด้านการสื่อสาร	4.20	0.43	4.25	0.46	4.10	0.49	2.398	0.093
4. ด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล	4.19	0.52	4.38	0.48	4.12	0.54	5.828*	0.003
รวม	4.21	0.38	4.33	0.41	4.11	0.47	6.135*	0.002

(n = 267)

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสื่อสารไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการคิดวิเคราะห์อย่างสร้างสรรค์ ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ ด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยวิธีการของเซฟเฟ่

ตาราง 5

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	ขนาดของสถานศึกษา				F	Sig.
	ขนาดเล็ก (n = 10)	ขนาดกลาง (n = 44)	ขนาดใหญ่ (n = 127)	ขนาดใหญ่พิเศษ (n = 86)		
	\bar{X}	\bar{X}	\bar{X}	\bar{X}		
1. ด้านการคิดวิเคราะห์หรืออย่างสร้างสรรค์	3.99	4.11	4.21	4.39	5.553*	0.001
2. ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์	3.97	4.11	4.22	4.31	2.467	0.063
3. ด้านการสื่อสาร	3.95	4.07	4.17	4.28	3.019*	0.030
4. ด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล	3.99	4.07	4.21	4.38	4.601*	0.004
รวม	3.97	4.09	4.20	4.34	4.978*	0.002

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 5 พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดของสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการคิดวิเคราะห์หรืออย่างสร้างสรรค์ ด้านการสื่อสาร ด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครู อำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครู อำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญของทักษะการบริหารงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีการพัฒนาตนเองตลอดเวลา และมีการพัฒนาศักยภาพของตนเองให้สามารถแก้ไขสถานการณ์ต่าง ๆ จนประสบผลสำเร็จ ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนผู้ร่วมงานและบุคลากรให้มีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานจนเกิดประโยชน์แก่สถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับ มณฑาทิพย์ นามนุ (2561) ที่พบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน ได้แก่ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการบริหารจัดการองค์การ ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล และทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และสอดคล้องกับ ณัฐกร วรณวัฒน์ และภาวิดา ธาธาศรีสุทธิ (2564) ที่พบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน ได้แก่ ด้านทักษะการสื่อสาร ด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์ ด้านทักษะทางมนุษยสัมพันธ์ และด้านทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล

2. ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญต่อระบบการศึกษาที่จะนำพาสถานศึกษาให้ได้ประสิทธิผล ผู้บริหารจึงเป็นตัวแปรสำคัญในด้านการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ผู้บริหารการศึกษาในยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ทางการบริหาร การศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก จึงทำให้ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นในทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 แตกต่างกัน สอดคล้องกับ สิริภรณ์ สุวรรณโณ และ เตือนใจ ดลประสิทธิ์ (2560) ที่พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ โชษิตา ศิริมัน (2564) ที่พบว่า ทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในภาวะวิกฤตโควิด-19 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารอาจมีทักษะการบริหาร สถานศึกษา มีการศึกษาเทคนิคในการคิดที่หลากหลายวิธี และมีการวางแผน กำหนดนโยบายและทิศทางของสถานศึกษาที่ชัดเจน มีเทคนิคในการตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลสารสนเทศ นอกจากนี้ ยังมีเทคนิคการสั่งการ การมอบหมายงาน การประเมิน การสอนงาน รวมทั้งเทคนิควิธีการในการปฏิบัติการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ครูที่มีประสบการณ์การทำงาน ต่างกันจึงมีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ สุพรรณษา ไตรรัตน์ (2562) ที่พบว่า ความคิดเห็นของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ เมธาพร ชิวชยาภรณ์ (2563) ที่พบว่า ความคิดเห็นทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดของสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะผู้บริหาร สถานศึกษาที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีบริบทและโครงสร้างการทำงานของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน ซึ่งสถานศึกษา ขนาดใหญ่พิเศษอาจมีความพร้อมด้านทรัพยากรต่าง ๆ จึงทำให้ผู้บริหารใช้ทักษะและความสามารถในการบริหารงานด้าน ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงทำให้ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 แตกต่างกัน สอดคล้องกับ สิริภัญญ์ ประสุนิงค์ (2559) ที่พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 25 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้อง กับ บุญส่ง กรุงชาติ (2561) ที่พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของ ผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์อย่างสร้างสรรค์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรพิจารณาหาทางเลือกมากกว่าหนึ่งวิธีก่อนที่จะตัดสินใจลงมือริเริ่มการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดผลสำเร็จ
2. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรเรียนรู้พฤติกรรมของครู และเข้าใจธรรมชาติของครู เพราะจะทำให้บรรลุเป้าหมายในการทำงานขององค์กรได้
3. ทักษะด้านการสื่อสาร ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการจัดการฝึกอบรมการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษอย่างจริงจัง เพื่อเพิ่มโอกาสและประสบการณ์ในการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันในสถานศึกษาให้มากขึ้น
4. ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำเทคโนโลยีและดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบ

เอกสารอ้างอิง

- กณิษฐา ทองสมุทร. (2561). *ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.
- ไกรศร เจียมทอง. (2561). *ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.*
- จักรกฤษณ์ สิริริน. (2562). *Innovation Management ตัดปีกสถานศึกษาสู่ยุค 5.0*. ค้นจาก <https://www.salika.co/2019/09/05/innovation-management-educational-5-0-era/>
- ชัยยนต์ เพาพาน. (2559). ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ 21. ใน *การประชุมวิชาการระดับชาติครุศาสตร์ ครั้งที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นสู่ประชาคมอาเซียน: ทิศทางใหม่ในศตวรรษที่ 21* (หน้า 301-313). มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์.
- โชษิตา ศิริมัน. (2564). *ทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในภาวะวิกฤตโควิด-19 ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31. ใน การประชุมวิชาการระดับชาติ วิทยาลัยนครราชสีมา ครั้งที่ 8 ประจำปี พ.ศ. 2564 สู่วิถีวิถีใหม่ ด้วยงานวิจัยคุณภาพและการบริการ* (หน้า 407-416). วิทยาลัยนครราชสีมา.
- ณัฐกร วรรณวัฒน์ และภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. (2564). *ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร. Journal of Roi Kaensam Academi, 6(2), 126-138.*
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.
- บุญส่ง กงขาลี. (2561). *ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีรินทร์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.*
- พรพิมล แก้วอุทิศน์. (2563). *ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ตามทัศนะของครู. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.*
- มณฑาทิพย์ นามนุ. (2561). *ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.*
- เมธาวร ชิวขยาภรณ์. (2563). *ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในอำเภอเชียงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายาย เขต 3. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพะเยา.*

- วราพร บุญมี. (2563). องค์ประกอบของการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดอุดรดิตถ์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- วรารัตน์ สิทธิการ. (2561). ความคิดเห็นของครูต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- ศศิตา เพลินจิต. (2558). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- สิริธัญญา ประสุนงค์. (2559). ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- สิริภรณ์ สุวรรณโณ และเตือนใจ ดลประสิทธิ์. (2560). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตหนองแขม. วารสารวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต, 13(3), 202-215.
- สุพรรณษา ไตรรัตน์. (2562). การศึกษาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. ผู้แต่ง.
- อดุลย์พร ชุ่มชวย และธีระพงศ์ บุศรากุล. (2562). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง. วารสารศึกษาศาสตร์ มมร., 7(2), 175-186.
- อมรรัตน์ เตชะนอก. (2563). การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในศตวรรษที่ 21. *Journal of Modern Learning Development*, 5(6), 364-373.
- อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล. (2561). การวิจัยทางการศึกษา: แนวคิดและการประยุกต์ใช้. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2018). *Research methods in education* (8th ed.). Routledge.